

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ ความสามารถในการตัดสินใจกับคุณภาพการบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 6 และ 7

ผู้วิจัย นางสาวสมหมาย รัตนนิคย์ **รหัสนักศึกษา** 2495100709 **ปริญญา** พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) อาจารย์ ดร. ชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข (2) อาจารย์นาวาเอกหญิง ดร. ธนพร แยมสุดา **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) คุณภาพการบริหารการพยาบาล (2) การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ และ (3) ความสามารถในการตัดสินใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย (4) ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ และความสามารถในการตัดสินใจของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับคุณภาพการบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 6 และ 7

กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 6 และ 7 จำนวน 12 แห่ง ซึ่งมีทั้งหมด 203 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ 3) ความสามารถในการตัดสินใจ และ 4) คุณภาพการบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีค่าความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามตอนที่ 2-4 เท่ากับ 0.99, 1 และ 1 ตามลำดับ และตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ 0.95, 0.94 และ 0.97 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า (1) คุณภาพการบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับสูง (2) การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจอยู่ในระดับปานกลาง (3) ความสามารถในการตัดสินใจของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับสูง (4) การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยในระดับปานกลาง ($r = 0.39$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสามารถในการตัดสินใจของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยในระดับสูง ($r = 0.77$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ คุณภาพการบริหารการพยาบาล การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ความสามารถในการตัดสินใจ หัวหน้าหอผู้ป่วย

Thesis title: The Relationships between Empowerment, Ability to Make Decisions, and Quality of Nursing Management of Head Nurses in Hospitals at the Tertiary Care Level, Public Health Inspection Region 6 and 7

Researcher: Mrs.Sommai Ratananit ; **ID:** 2495100709; **Degree:** Master of Nursing Science (Nursing Administration) ; **Thesis advisors:** (1) Dr. Chuenjit Potisupsuk ; (2) Captain Dr. Thanaporn Yaemsuda ; **Academic year:** 2010

Abstract

The purposes of this research were: (1) to study quality of nursing management, (2) to analyze the basis of empowerment, (3) to explore ability to make decision of head nurses, and (3) to investigate the relationships between empowerment, ability to make decision, and quality of nursing management of head nurses in hospitals at the tertiary care level, Public Health Inspection Region 6 and 7.

The sample consisted of 203 head nurses selected from hospitals at the tertiary care level, Public Health Inspection Region 6 and 7 by using the stratified random sampling technique. Research instruments are questionnaires comprising four sections: personal factors, empowerment, ability to make decisions, and quality of nursing management of head nurses. These questionnaires were tested for content validity by five experts. The content validity of the second to the fourth sections were 0.99, 1, and 1. The Cronbach's alpha reliability coefficients of the second to the fourth sections were 0.95, 0.94, and 0.97 respectively. The statistical devices used for data analysis were included percentage, means, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research findings were the following. (1) Head nurses rated their quality of nursing management at the high level. (2) They rated their empowerment at the moderate level. (3) They rated their ability to make decision at the high level. Finally, (4) empowerment correlated significantly positively with quality of nursing management at the moderate level ($r = 0.39, p < 0.05$). Ability to make decision correlated significantly positively with the quality of nursing management at the high level ($r = 0.77, p < 0.05$).

Keywords: Quality of nursing management, Empowerment, Ability to make decisions, Head nurses

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. ชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ นาวาเอกหญิง ดร. ธนพร แยมสุดา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่และเอื้ออาทรตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งและประทับใจเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ธัญรติ จิรสินธิปก ประธานกรรมการสอบที่กรุณา ให้คำแนะนำ และเสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่งตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการ สาธารณสุขที่ 6 และ 7 หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล ผู้ประสานงาน ตลอดจนหัวหน้าหอผู้ป่วยทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลระนอง และผู้อำนวยการโรงพยาบาลตรัง หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล ผู้ประสานงาน รวมทั้งขอขอบคุณ หัวหน้าหอผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้แบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ ครอบครัว และ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ทุกท่าน ที่คอยห่วงใย ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างที่สุด และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สาขาวิชาพยาบาล ศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สมหมาย รัตนนิตย์

พฤษภาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
คุณภาพการบริหารการพยาบาล	11
การเสริมสร้างพลังอำนาจ	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูล	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	85
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของหัวหน้าหอผู้ป่วย	86
ตอนที่ 2 การได้รับ การเสริมสร้างพลังอำนาจ ความสามารถในการตัดสินใจ และคุณภาพ การบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับ การเสริมสร้างพลังอำนาจ ความสามารถ	
ในการตัดสินใจกับคุณภาพการบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	104
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	100
สรุปการวิจัย	105
อภิปรายผล	109
ข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก	123
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	124
ข หนังสือขออนุมัติผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	126
ค เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	135
ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	137
จ ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม และค่าความเที่ยงแบบสอบถาม	
การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ ความสามารถในการตัดสินใจกับคุณภาพ	
การบริหารการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย	148
ประวัติผู้วิจัย	150

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	จำนวนโรงพยาบาล ประชากร และกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาล รัฐระดับตติยภูมิเขต ตรวจราชการสาธารณสุขที่ 6 และ 7	76
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	86
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับและระดับการได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการ สาธารณสุขเขตตรวจราชการสาธารณสุข ที่ 6 และ 7	87
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการได้รับการเสริมสร้าง พลังอำนาจของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิเขตตรวจราชการ สาธารณสุขที่ 6 และ 7 จำแนกเป็นรายชื่อ	88
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการตัดสินใจของ หัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการสาธารณสุข ที่ 6 และ 7 จำแนกเป็น รายด้าน และโดยรวม	92
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสามารถในการตัดสินใจ ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการ สาธารณสุขที่ 6 และ 7 จำแนกเป็น รายชื่อ	93
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการบริหารการพยาบาล ของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการ สาธารณสุขที่ 6 และ 7 จำแนกเป็น รายด้าน และโดยรวม	96
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการบริหารการพยาบาล ของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการ สาธารณสุขที่ 6 และ 7 จำแนกเป็นรายชื่อ	97
ตารางที่ 4.8	ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ ความสามารถในการ ตัดสินใจโดยรวมและรายด้าน กับคุณภาพการบริหารการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วยโรงพยาบาลรัฐระดับตติยภูมิ เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 6 และ 7	103

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.3 ประสิทธิภาพผลงาน ตามทฤษฎีโครงสร้างอำนาจในองค์กรของ Kanter	59

